

Minun oma turvavihkoni

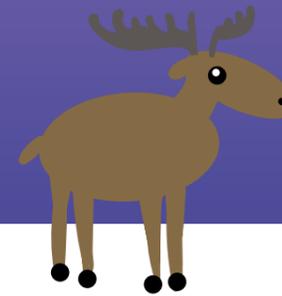
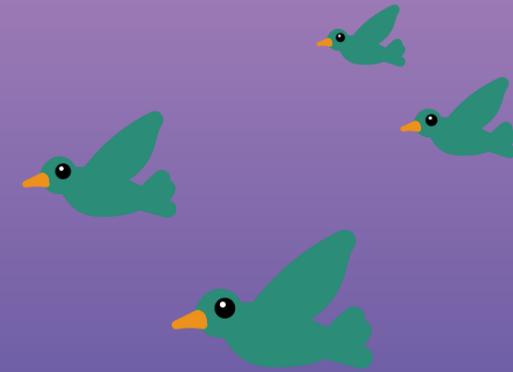
My own Safety Book

*Miten toimin, jos olen kokenut tai koen
väkivaltaa tai kaltoinkohtelua?*

*What should I do if I have experienced
or if I experience violence or maltreatment?*

**Mistä saan Suomessa apua ja tukea,
kun sitä tarvitsen?**

**Where can I get help and support
in Finland when I need it?**

Suomeen tulleille kouluikäisille lapsille & nuorille
For school-aged children & youth arriving to Finland

Pesäpuu on lastensuojelun kehittämissyhteisö, jonka tehtävänä on lisätä lasten ja heidän läheistensä hyvinvointia lastensuojelussa. Toimintamme perustuu vahvaan kumppanuuteen ja tuotamme lasten ja nuorten omiin kokemuksiin perustuvia ja kehittämistyössä syntyviä toimintamalleja, tietoa, materiaaleja ja koulutuksia. Pesäpuun materiaalit tunnistaa rekisteröidystä tavaramerkistä LUPAUS LAPSELLE®.

Toimintamme on yleishyödyllistä.

Copyright © 2023 Pesäpuu ry
All rights reserved
Pesäpuu ry

Toimitus: Saga Luoma, Johanna Barkman, Johanna Liukkonen,
Liisa Järvilehto ja projektin ideointiryhmä
Kuvitukset: Saga Luoma
Taitto: Anu Flinck ja Saga Luoma
Kustantaja: Euroopan unioni & Euroopan neuvosto
ISBN 978-952-7208-80-9

www.pesapuu.fi

LASTENSUOJELUN
KEHITTÄMISYHTEISÖ

Co-funded
by the European Union

EUROPEAN UNION

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Co-funded and implemented
by the Council of Europe

Tämä julkaisu on tuotettu Euroopan unionin ja Euroopan neuvoston taloudellisella tuella. Julkaisun sisällöstä vastaavat yksinomaan sen kirjoittaja(t). Julkaisussa esitetyt näkemykset eivät millään tavoin edusta Euroopan unionin tai Euroopan neuvoston virallista kantaa.

This publication was produced with the financial support of the European Union and the Council of Europe. Its contents are the sole responsibility of the author(s). Views expressed herein can in no way be taken to reflect the official opinion of the European Union or the Council of Europe.

Hyvä aikuinen,

On hienoa, että tämä turvavihko on löytänyt sinut. Vihko on tarkoitettu muualta Suomeen saapuville kouluikäisille lapsille ja nuorille.

Turvavihkoa voi käyttää esimerkiksi valmistavalla luokalla, vastaanottokeskuksissa, lastensuojelussa ja muissa paikoissa, joissa sinä aikuisena voit täyttää Turvavihkoa yhdessä lapsen kanssa.

Lapsi saa vihon omakseen, ja voitte palata sen pariin useammankin kerran. Turvavihon tarkoitus on auttaa sekä sinua että lasta turvallisuuden ja väkivallan teemojen käsittelyssä. Turvavihossa esitellään tunne- ja turvataitoja sekä käsitellään lapsen oikeutta olla turvassa väkivallalta. Vihon tarkoituksena on myös tehdä avunhakemisesta helpompaa Suomessa.

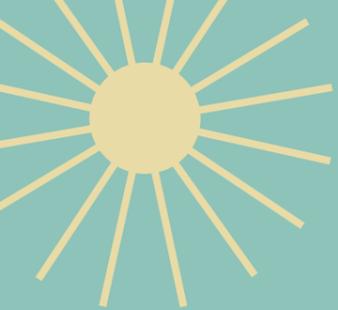
Pyrihän luomaan turvallisen ilmapiirin sekä varaamaan riittävästi aikaa lapsen kanssa turvavihkoon tutustumiseen ja tehtävien tekemiseen. Lapsella saattaa nousta tehtäviin liittyen kysymyksiä tai herätä omaan elämään liittyviä muistoja ja kokemuksia, joista hän ehkä haluaa sinulle kertoa. Kiitos, että autat osaltasi lasta sopeutumaan Suomeen sekä luomaan hänelle turvallisuutta ja toivoa.

Dear adult,

How great that this Safety Book has ended up in your hands. The book is meant for school-aged children and youth who have just arrived to Finland. My Own Safety Book can be used in school, reception centres, child welfare, and other places where you, the adult, can go through the exercises of the book with the child. The book will become the child's very own safety book they can hold onto, and you can come back to work on it on different days.

My Own Safety Book is meant to help both you and the child to discuss themes of safety and violence. The book has sections on emotional and safety skills and the child's right to live without violence. Another purpose of this book is to make the process of getting help easier in Finland.

Try to create a safe atmosphere and reserve enough time to go through the Safety Book and its exercises. While going through the exercises, the child might want to ask you questions or share some memories and experiences from their own life. Thank you for helping children to adapt to Finland and for bringing hope and safety to their lives.

Tervetuloa Suomeen! Welcome to Finland!

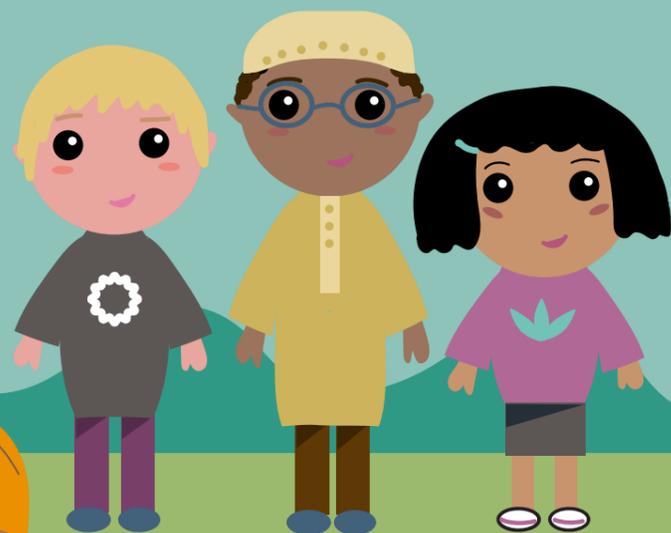
Sinä olet tärkeä, ainutlaatuinen ja arvokas.
Hienoa että olet tullut Suomeen!
You are important, unique and valued.
So great that you have arrived to Finland!

Tämä on sinun oma turvavihkosi, jossa on tietoa ja tehtäviä turvallisuudesta ja avun saamisesta.
Tätä vihkoa yhdessä aikuisen kanssa.

This is Your own Safety Book, and it has information and excercises about safety and getting help.
Fill this book together with an adult.

Welcome!

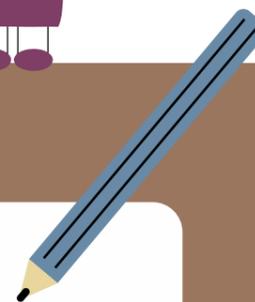
Tervetuloa!

Vihkoa kanssani lukee:

The person who reads this book with me:

Hei! Minä olen...
Hey! I am...

Puhelinnumero - Phone number:

Sähköposti - Email:

Miten ja milloin voin puhua hänelle?
How and when can I talk to them?

Olen nyt...
I am now in...

Kuka minä olen? Who am I?

Olen kotoisin...
I am from...

Puhun...
I speak...

Rakastan...
I love...

Osaan...
I can...

Haluan...
I want...

Toivon...
I hope...

Tykkään...
I like...

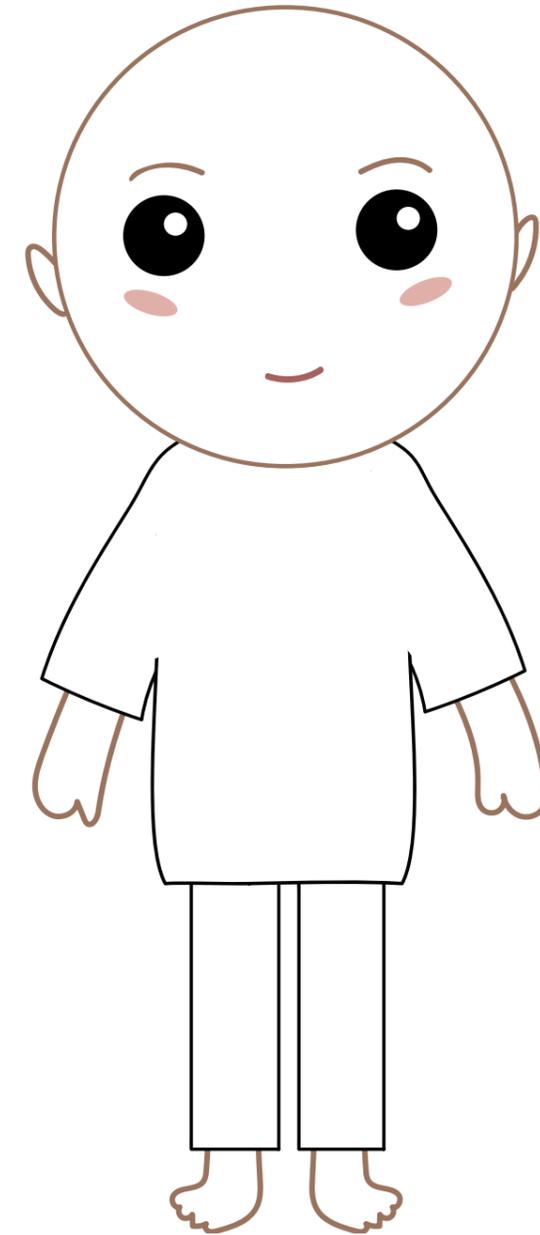
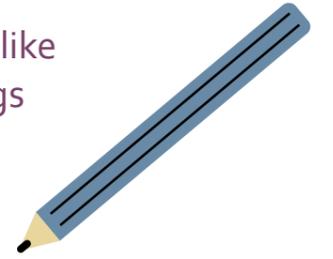
En tykkää...
I don't like...

Mitä muuta
haluat kertoa itsestäsi?
What else do you want to tell about
yourself?

Olen hyvä...
I am good at...

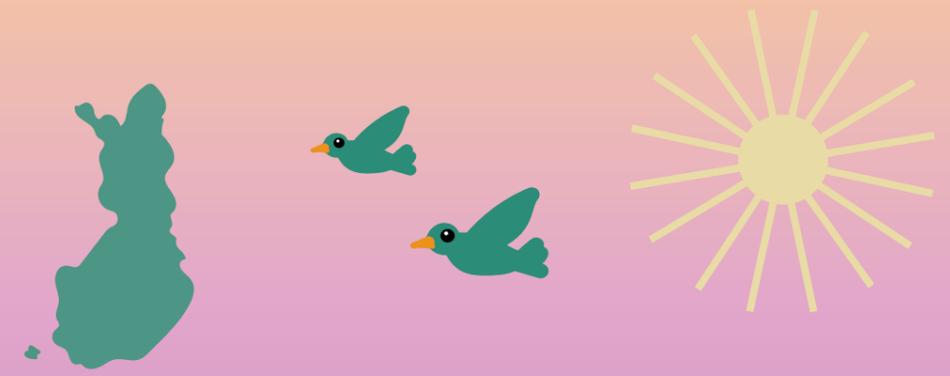
Millainen olet? Tee hahmosta itsesi näköinen.
Voit myös piirtää läheisiäsi ja itsellesi tärkeitä
asioita hahmon ympärille.

What are you like? Make this person look like
you. You can also draw people and things
that are important to you around you.

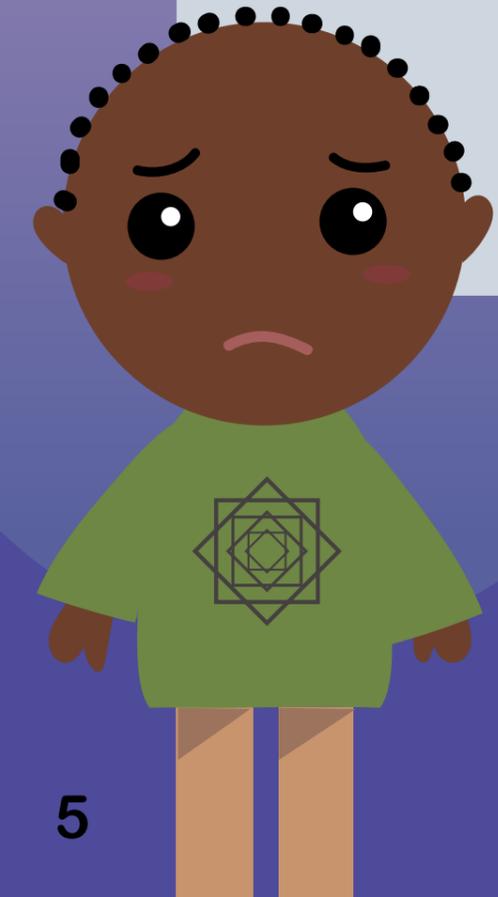

Suomeen tulo voi herättää monenlaisia ajatuksia ja tunteita. Kaikki tunteet ja ajatukset ovat ok.

Coming to Finland can make you feel all kinds of emotions. All of your feelings and thoughts are completely OK.

Nämä asiat tekevät minut surulliseksi...
These things make me sad...

Hello,
I am Moose and
I sometimes feel sad
about my Moose-family
who is far away. But I am
happy when I get to run
in the forest!

Hei,
minä olen Hirvi ja
joskus olen surullinen kun
mietin kaukana asuvaa
hirvi-perhettäni. Mutta
olen onnellinen kun saan
juosta metsässä!

Nämä asiat tekevät minut iloiseksi...
These things make me happy...

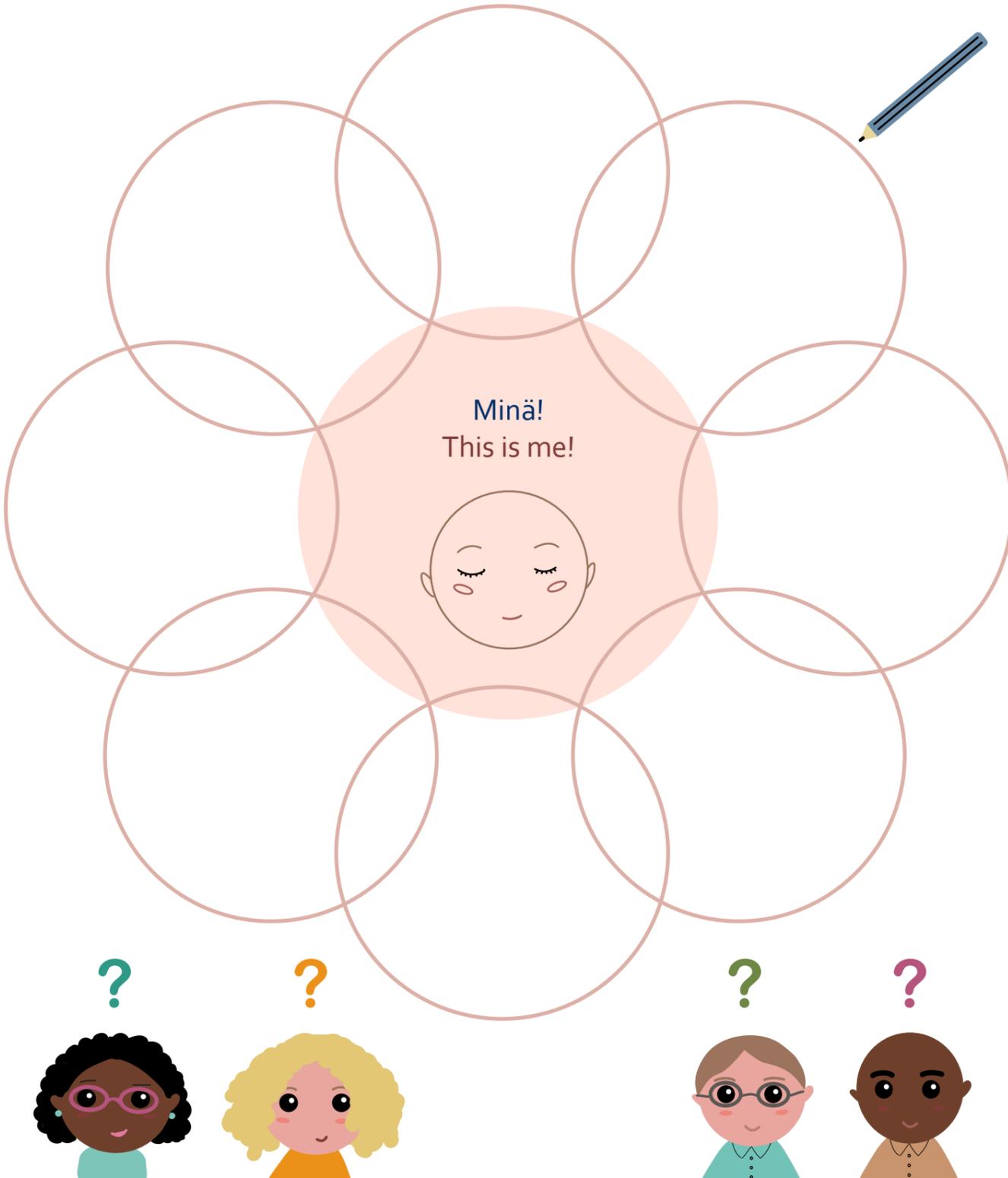

Minulle tärkeät ihmiset

My important people

Kuka on kiva perheenjäsen tai muu aikuinen, jonka kanssa sinulla on turvallista? Voit kirjoittaa näihin ympyröihin sinulle tärkeiden ihmisten nimet ja puhelinnumerot. Voit myös piirtää heistä kuvat.

Who are the family members or adults you like and feel safe with? In these circles you can write the names and phone numbers of the people you trust. You can also draw them.

Kuka on kiva aikuinen?
Who is a nice adult?

Kuka on sinulle tärkeä?
Who is important to you?

Kehen aikuiseen luostat?
Who is an adult you trust?

Kuka auttaa sinua kun olet surullinen?
Who helps you when you are sad?

Kuka aina auttaa sinua?
Who always helps you?

Kenen kanssa tykkäät jutella?
Who do you like to talk to?

Jos satutat itsesi, kuka auttaa sinua?
If you get hurt, who helps you?

Ammattilaiset Suomessa

Professionals in Finland

Suomessa on ammattilaisia, joiden tehtävänä on auttaa lapsia. He haluavat hyvää sinulle ja koko perheellesi. Ammattilainen kuuntelee sinua ja sinun ajatuksesi ovat hänelle tärkeitä. Hänelle voit kertoa elämästäsi tai kysyä heiltä kysymyksiä. Jos tarvitset, saat tulkin avuksesi.

In Finland there are professionals, whose purpose is to help children. They want good for you and your whole family. A professional listens to you and they want to hear your thoughts. You can tell them about your life and ask questions. If needed, an interpreter will help to translate.

Ammattilaisten tehtävä ja velvollisuus on auttaa sinua ja koko perhettäsi.

The task and duty of professionals is to help you and your whole family.

Päivää!

Hei!

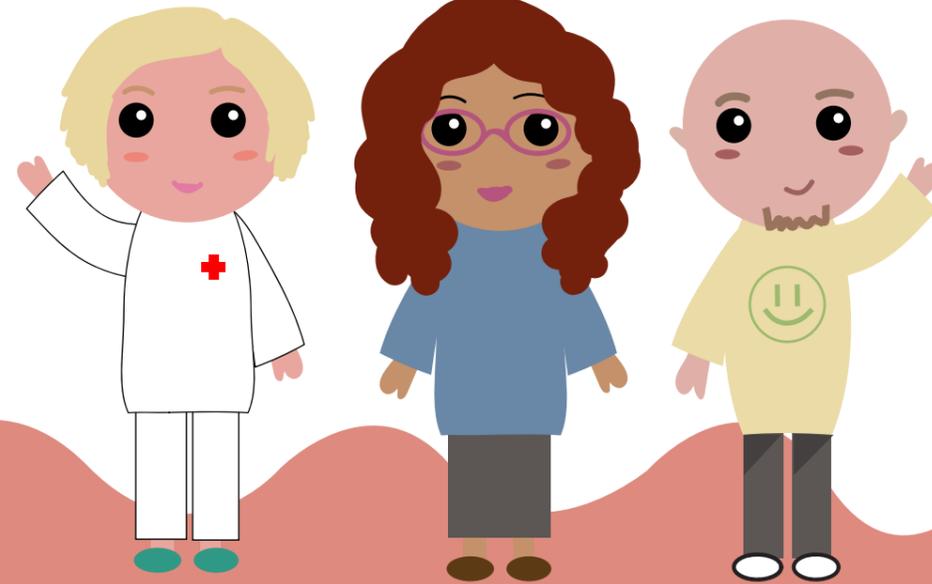
Kiva tavata!
Nice to meet you!

Moi!

Mitä kuuluu?
How are you?

Terve!

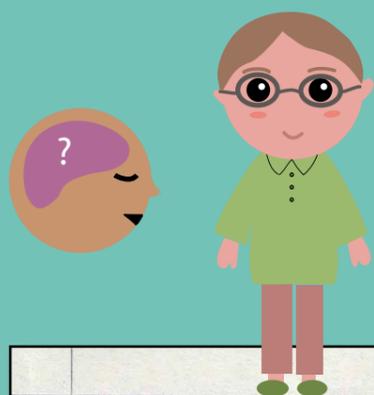

PSYKOLOGI PSYCHOLOGIST

Psykologi työskentelee esimerkiksi koulussa ja auttaa sinua, jos sinulla on huolia. Voit esimerkiksi jutella hänelle, jos et pysty keskittymään koulussa tai nukkumaan.

Psychologist works for example in school and helps you if you have worries. You can for instance talk to them if you cannot focus in school or sleep.

📍
📞
🕒
?

VASTAANOTTO- KESKUKSEN TYÖNTEKIJÄ RECEPTION CENTRE WORKER

Vastaanottokeskuksen työntekijä auttaa sinua, kun olet saapunut Suomeen.

Reception centre worker helps you once you have arrived to Finland.

📍
📞
🕒
?

POLIISI POLICE

Poliisi auttaa ja neuvoo sinua, jos joku on satuttanut sinua tai olet joutunut rikoksen uhriksi. Suomessa poliisi on reilu ja häneen voi luottaa. Hän auttaa kaikkia ja osaa jutella lapsille.

The police will help you if someone has hurt you or if you have been a victim of a crime. In Finland, the police is fair and you can trust them. They help everyone and they know how to talk with children.

📍
📞
🕒
?

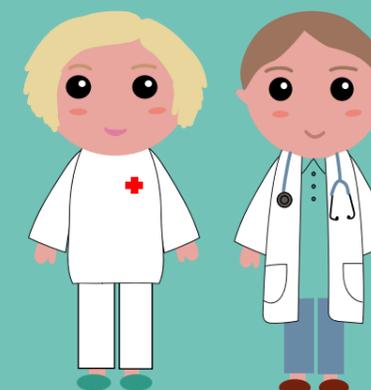
SOS!
Hätätilanteessa
soita aina numeroon **112**

In emergencies,
always call **112**

Suomessa on yksi hätänumero, 112. Tähän soitetaan vain kiireellisissä hätätilanteissa, kun paikalle tarvitaan esimerkiksi poliisia, ambulanssia tai paloautoa.

In Finland, there is only one emergency number, 112. You should call it only in urgent emergencies, when for example a police, ambulance or fire truck is needed.

SOSIAALITYÖNTEKIJÄ SOCIAL WORKER

Sosiaalityöntekijä huolehtii siitä, että sinulla on koti ja ainakin yksi turvallinen aikuinen, joka huolehtii sinusta.

A social worker makes sure that you have a home and at least one safe adult who takes care of you.

NUORISOTYÖNTEKIJÄ YOUTH WORKER

Nuorisotyöntekijä osaa auttaa nuoria monissa asioissa. Hän työskentelee esimerkiksi kouluissa tai vapaa-ajan harrastuksissa.

Youth worker knows how to help young people with many things. They work for example in schools or after-school hobbies.

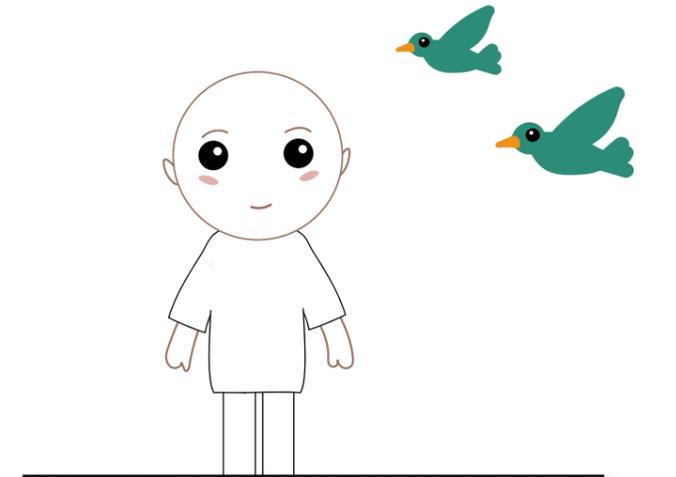
TULKKI INTERPRETER

Tulkki kääntää sen mitä sanot sekä mitä sinulle sanotaan. Tulkin täytyy kääntää kaikki juuri niin kuin asiat sanotaan. Hän ei saa kertoa keskustelusta kenellekään ulkopuoliselle.

An interpreter translates what you say and what is said to you. An interpreter has to translate everything exactly as it is said. They cannot tell any outsider what was said.

Kuka muu? Kirjoita tähän. Who else? Write here.

Oikeudet Rights

Minulla on oikeus...
I have the right to...

...voida hyvin
...be well

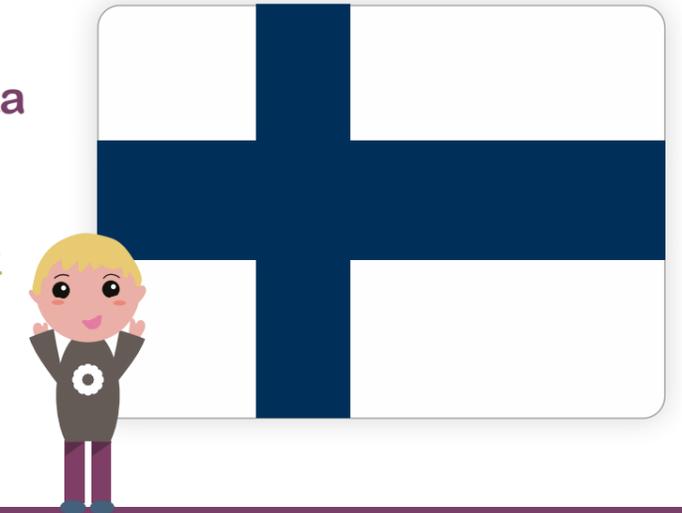
...saada apua
...get help

...olla turvassa
...be safe

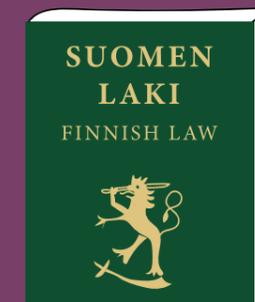
Suomessa aikuiset
huolehtivat lapsen oikeuksista
ja lapsia kuunnellaan

In Finland adults care about
children's rights and they
listen to children

Olen nyt Suomessa, joten Suomen laki koskee
myös minua. Suomessa ei saa satuttaa lasta,
ei edes oman perheen jäsenet.

I am now in Finland so the Finnish law applies
to me as well. In Finland nobody should hurt
children, not even the child's own family members.

Tiesitkö, että lapsilla
on erityisiä oikeuksia?
Oikeudet on kirjoitettu
Lapsen oikeuksien
sopimukseen. Sen tarkoitus
on suojella lapsia ja
varmistaa, että lapset
voivat hyvin.

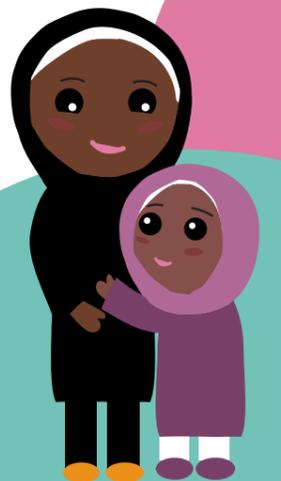
Did you know that children
have their own rights?
They have been written
down in the Convention on
the Rights of the Child.
Its purpose is to protect
children and make sure
they are well.

Turva Safety

Kun on turvallista, on hyvä olla eikä tarvitse pelätä. Saa olla oma itsensä.

When you're safe, you feel good and there is no need to be afraid. You can be yourself.

Milloin minulla on turvallinen, rauhallinen ja rentoutunut olo?

When do I feel safe, calm and relaxed?

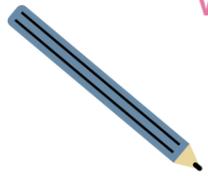
Mikä tuo minulle mukavan ja turvallisen olon?

What makes me feel nice and safe?

Millainen on turvallinen paikka?
What is a safe place?

Millainen on oma turvapaikkasi?
Missä sinä tunnet olevasi turvassa? Voit piirtää tai kirjoittaa.
Turvapaikka voi myös olla vain mielessäsi.

What is your own safe place? Where do you feel that you are safe?
You can write or draw. The safe place can also
just be a place you imagine in your mind.

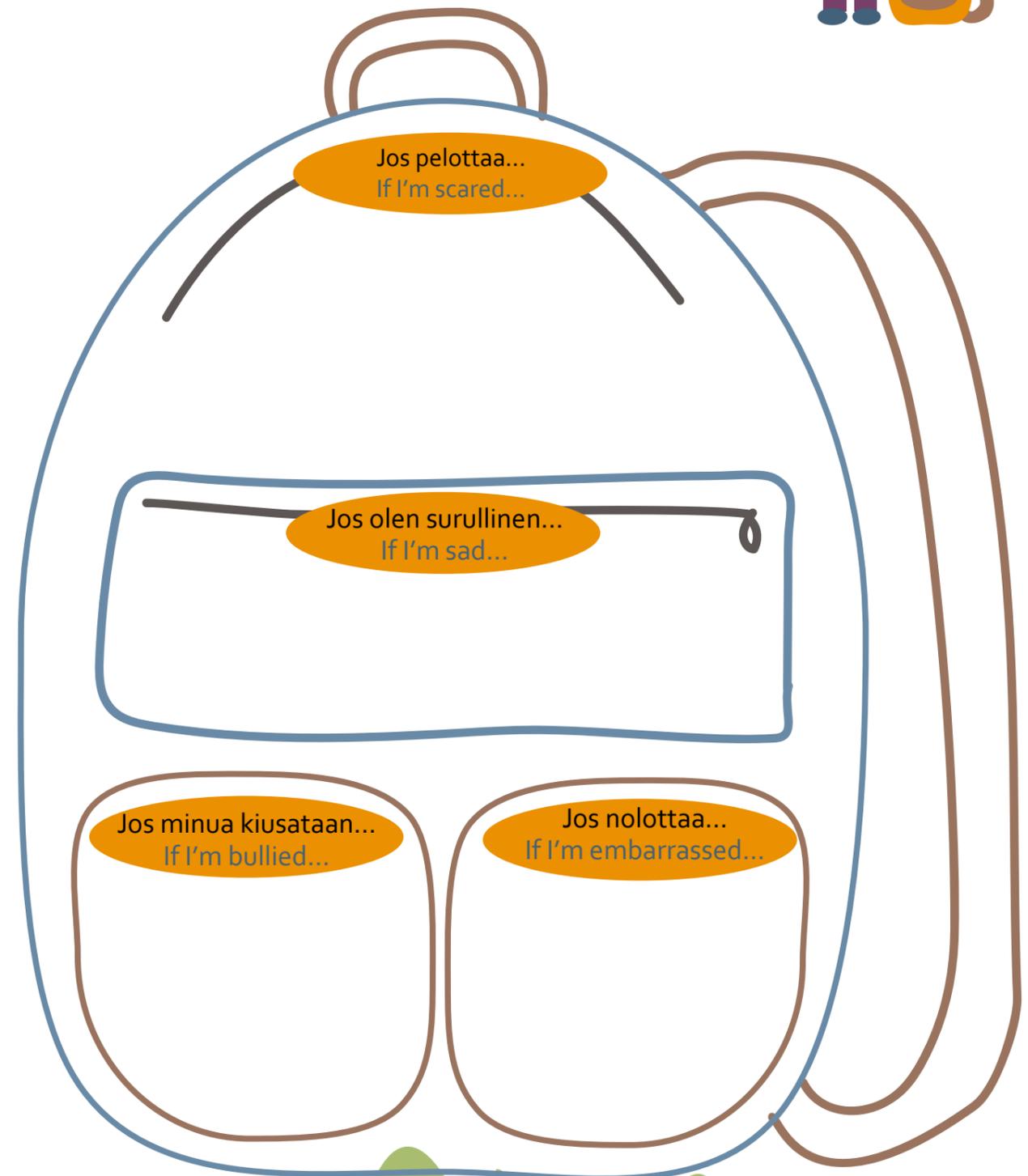
Hirven turvapaikka
on metsässä, puiden
välissä piilossa.

The moose's safe place
is in the forest, hiding
between the trees.

Tämä on sinun turvataitoreppusi, joka
sinulla on aina mukana. Mitkä asiat
auttavat sinua eri tilanteissa?

This is your safety skills backpack that you
always carry with you. What kind of things
help you in different situations?

Tunteet Emotions

Sinulla on lupa tuntea kaikkia tunteita. Kaikki tunteet ovat sallittuja, mutta kaikki käytös ei ole aina ok. Toisia ihmisiä ei saa koskaan satuttaa. Omia tunteita voi opetella tunnistamaan ja jutella niistä turvallisen aikuisen kanssa.

You are allowed to feel every kind of emotion. But all actions are not always ok. It is never okay to hurt others. You can learn to recognise your own emotions and talk about them with a safe adult.

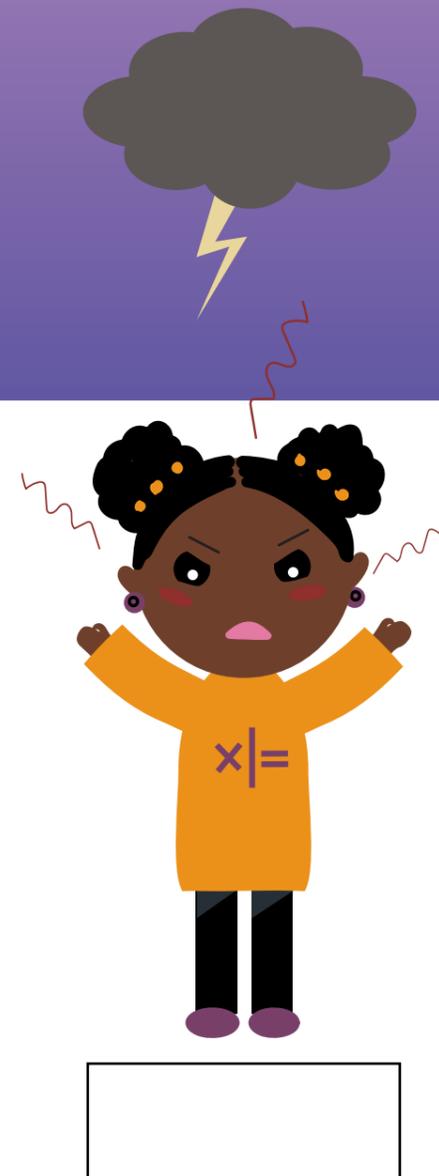
Miltä lapsista tuntuu?
Valitse laatikosta jokaiselle tunne!

How are these kids feeling?
Pick one emotion for each from the box!

Miksi heistä voisi tuntua siltä?
Why could they feel that way?

Mihin tunteeseen sinä haluat aikuisen apua?
Would you like to have adults' help to deal with some emotions?

vihainen - angry
iloinen - happy
surullinen - sad
peloissaan - scared

Mitä muita tunteita tiedät?
What other emotions do you know?

Miten toimit, jos olet kokenut tai koet väkivaltaa?

What to do if you have experienced or might experience violence?

Sinulla on oikeus voida hyvin!
You have the right to be well!

Mitä väkivalta on? What is violence?

On tärkeää tunnistaa väkivaltaa, jotta voi suojella itseään ja saada apua.

- Väkivalta voi olla **fyysistä**: joku esimerkiksi lyö tai potkaisee.
- Väkivalta voi olla **henkistä**: joku esimerkiksi uhkailee, haukkuu tai kontrolloi.
- Väkivalta voi olla **seksuaalista**: joku esimerkiksi pakottaa seksuaaliseen tekoon, tai lähettää seksuaalisia kuvia tai videoita.

Väkivaltaa voi tapahtua missä vain, myös **netissä**. Väkivaltaa voi käyttää joku, joka on sinulle tuttu tai tuntematon. Väkivaltainen ihminen voi tuntua pelottavalta. Vaikka jollain on huono päivä tai paha mieli, niin silti ei saa satuttaa toista.

It's important to know what violence is so that you can protect yourself and get help.

- Violence can be **physical**: for example hitting or kicking.
- Violence can be **emotional**: for example threatening, cursing or controlling.
- Violence can be **sexual**: for example doing sexual acts to someone who doesn't want it or sending sexual pictures or videos.

Violence can happen anywhere, also **online**. Violence can be done by someone you know or don't know. A violent person can seem scary. Even if someone has a bad day or feels bad, they should not hurt others.

Turvallinen kosketus / Safe touch

- Kun mukava henkilö, esimerkiksi äiti tai isä, koskettaa sinua luvallasi
- Kun lääkäri tai terveydenhoitaja hoitaa sinua
- Kun kosketus tuntuu kivalta, ja se ei pelota
- Kun kumpikin haluaa koskettaa, esimerkiksi halata

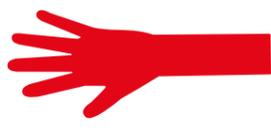
- When someone nice, for example mom or dad, touches you with your permission
- When a doctor or a nurse takes care of your health
- When the touch feels nice and does not scare you
- When both people want to touch, for example to hug

Jokaisella on oikeus omiin rajoihin, joita kenelläkään ei ole lupa rikkoa. Sinulla on oikeus olla turvassa kosketuksilta joita et halua.

Everyone has the right to have their boundaries that no one should cross. You have the right to be safe from touches that you don't want.

Turvaton kosketus / Unsafe touch

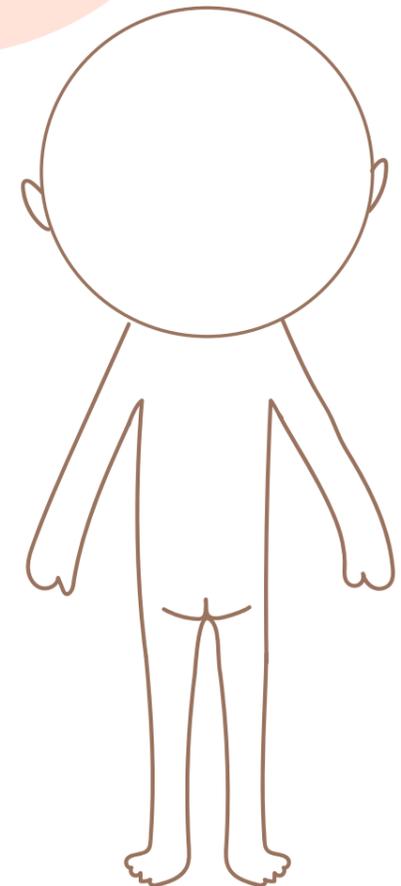
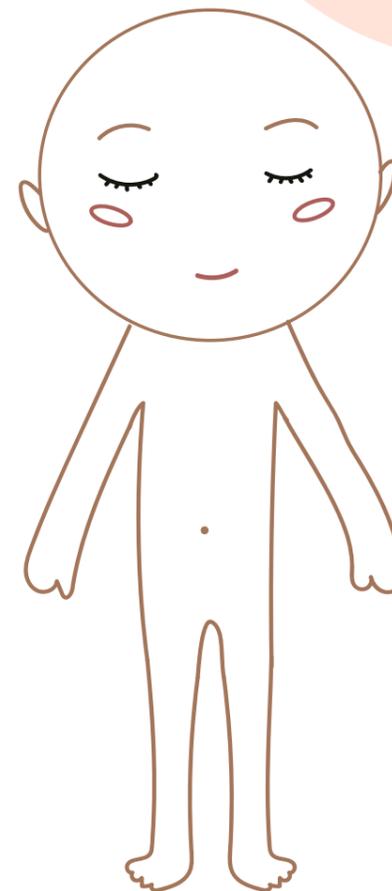
- Kun sinä et halua sitä, tai sinua uhkaillaan
- Kun kosketus tuntuu oudolta tai pelottaa
- Kun sinä et luota henkilöön
- Kun se satuttaa
- When you don't want it, or you are threatened
- When the touch makes you feel weird or scared
- When you don't trust the person
- When it hurts

Omat alueet, omat rajat My bodyparts, my boundaries

Väritä MUSTAKSI ne kehon osat, jotka ovat yksityisiä alueitasi ja joihin ei saa koskea ilman sinun lupaasi. Väritä VIHREÄKSI ne alueet tai kohdat, joihin sinua saa koskea.

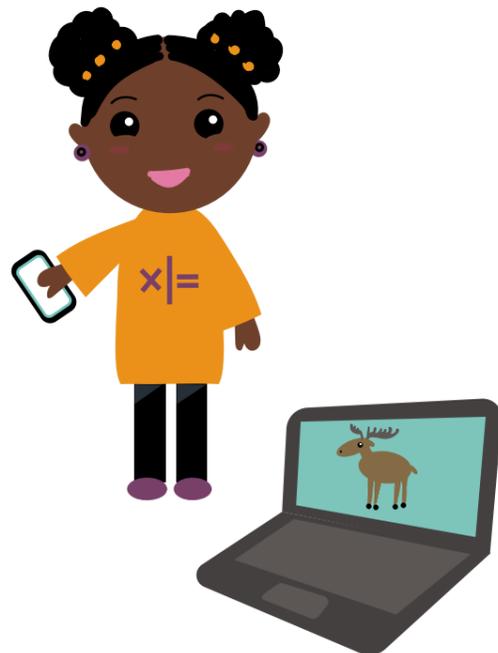
Colour with BLACK the bodyparts that are private, where no one can touch you without your permission. Colour GREEN the areas where others can touch you.

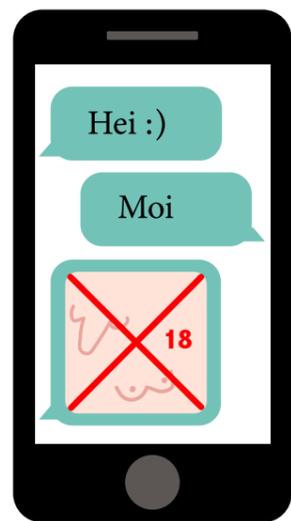
Turvallisesti netissä Safely online

- Kun on hauskaa!
- Kun olet lapsille/nuorille suunnatuilla sivuilla tai sovelluksissa
- Kun kuvia jaetaan luvan kanssa
- Kun näytön uskaltaa näyttää aikuiselle
- Kun osaa estää ja ilmiantaa häiritsevän sisällön ja henkilön
- When it's fun!
- When you are on pages or apps that are meant for children/youth
- When pictures are shared with permission
- When you are not scared to show your screen to an adult
- When you know how to block and report disturbing content and people

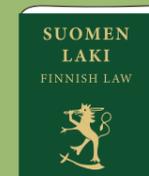

Turvottomasti netissä Unsafely online

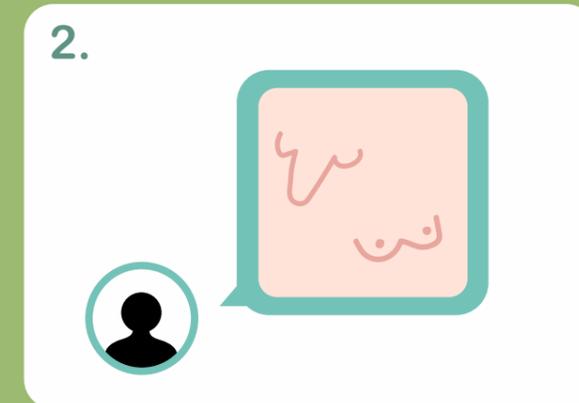
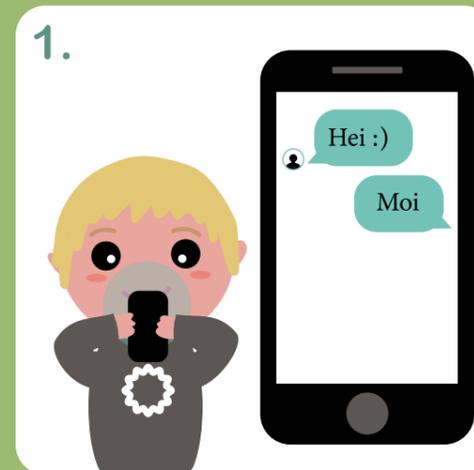
- Kun näet kuvia tai videoita jotka pelottavat tai inhottavat
- Kun katsot aikuisille tarkoitettua materiaalia
- Kun kiusataan tai kiristetään
- Kun tuntematon ehdottaa tapaamista tai haluaa sinun lähettävän alastonkuvia itsestäsi
- Kun kuvia jaetaan ilman lupaa
- Kun et uskalla kertoa aikuiselle mitä netissä tapahtui
- When you see pictures or videos that make you feel scared or disgusted
- When you see adult content
- When someone bullies or blackmails
- When a stranger wants to meet you or asks you to send naked pictures of yourself
- When pictures are shared without permission
- When you are scared to tell an adult what happened online

Turvaton olo netissä voi olla merkki siitä, että joku on rikkonut lakia. Esimerkiksi jos aikuinen pyytää tai lähettää sinulle alastonkuvia, se on rikos. Jos netissä aikuinen pyytää pitämään jonkin asian **salaisuutena**, hän todennäköisesti tahtoo jotain väärää tai laitonta.

If you feel unsafe online, it can be a sign that someone has done something illegal. For example, it is a crime if an adult asks you to send them or sends you nude photos. If an adult asks you to keep something a **secret**, they probably want something wrong or illegal.

Osaatko **estää** ja **ilmiantaa** häiritsevät ihmiset? Voit pyytää aikuista näyttämään miten se tehdään. Samalla aikuinen voi myös opettaa sinua ottamaan **kuvakaappauksen** näytön sisällöstä. Näin voi ottaa talteen esimerkiksi sellaiset kuvat ja viestit, jotka tuottavat sinulle pahaa mieltä, ja pyytää aikuiselta apua mitä niissä tilanteissa tehdä.

Do you know how to **block** and **report** disturbing people? You can ask an adult to show you how to do it. The adult can also show you how to take a **screenshot**. By taking a screenshot you can store pictures and messages that make you feel bad, and then ask an adult what to do in such situations.

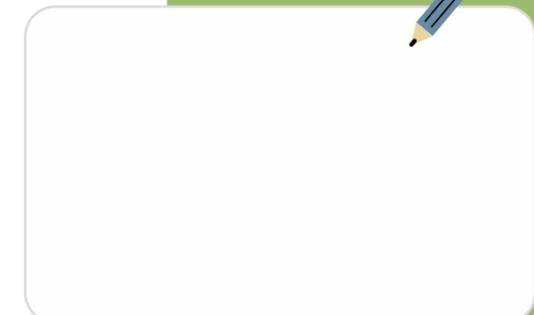

Jos kohtaat väkivaltaa, sano EI, lähde pois ja kerro aikuiselle.

If you experience violence, say NO, leave, and tell an adult.

Kenelle sinä kertoisit?
Who would you tell?

MITÄ TEEN?
WHAT DO I DO?

Sinulla on aikuisia, jotka välittävät sinusta ja haluavat auttaa. Katso tärkeät ihmiset sivulta 7 ja tutut ammattilaiset sivuilta 11–16.

There are adults who care about you and want to help you. Check your important people on page 7 and the professionals you know on pages 11–16.

Jos loukkaannut tai olet vaarassa, soita 112. Saat apua poliisilta, sairaanhoitajilta tai palokunnalta.

If you are hurt or in danger, call 112, to get help from police, nurses, or firemen.

Jos ammattilainen ei puhu kieltäsi, hänen tehtävänä on kutsua tulkki paikalle.

If the professional doesn't speak your language, it is their task to get an interpreter for you.

Привет!

Moi!

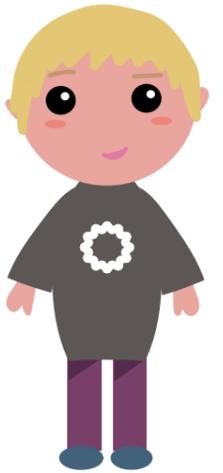
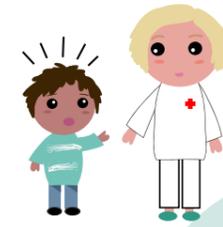
On AINA väärin, jos joku uhkailee sinua tai antaa sinulle rahaa, alkoholia tai lahjoja, ja pyytää sinua tekemään jotain mitä et halua.

It is ALWAYS wrong if someone threatens you or gives you money, alcohol or presents and asks you to do something you don't want.

Tällaisia asioita on saattanut tapahtua sinullekin, mutta näistä asioista voi hyvin puhua täällä Suomessa. Se on ok ja sinun ei tarvitse sitä pelätä.

These kinds of things might have happened to you as well, but here in Finland it is okay to talk about it. You do not need to be afraid of speaking out.

Joskus käy niin että aikuinen ei kuuntele tai usko sinua. Silloin on todella tärkeää että kerrot toiselle, ehkä kolmannelle ja neljännellekin turvalliselle aikuiselle, jotta saat tukea ja apua.

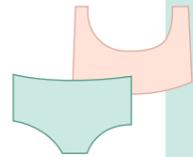
Sometimes it can happen that an adult doesn't listen to you or believe what you say. Then it is really important that you tell a second, or maybe even a third or fourth adult, so that you can get help and support.

Jos joku on tehnyt sinulle jotain väärää ja uhkailee, ettet saa kertoa kenellekään mitä on tapahtunut, kerro silti turvalliselle aikuiselle. Hän voi suojella sinua.

If an adult has done something wrong and threatens you not to tell anyone what happened, you should still tell a safe adult. They can protect you.

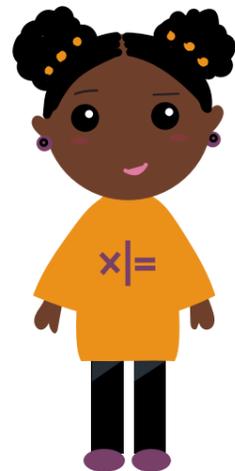
On AINA väärin, jos joku pakottaa koskemaan niitä alueita kehostasi, jotka yleensä ovat alusvaatteiden alla. Tai jos joku pakottaa sinua koskemaan toista ihmistä niiltä alueilta. Sinun ei myöskään tarvitse muulla tavoin koskea toista ihmistä, esimerkiksi halata, jos se ei tunnu sinusta hyvältä.

It is ALWAYS wrong if someone forces you to touch parts of your body usually covered by your underwear or if they make you touch another person's underwear areas. You never need to touch another person, for example hug them, if it doesn't feel good to you.

On AINA väärin, jos joku pyytää tai pakottaa sinut katsomaan videoita tai kuvia, joissa ihmiset harrastavat seksiä. Tai jos joku netissä pyytää tai pakottaa sinut lähettämään alastonkuvia itsestäsi. Kukaan ei myös saa lähettää sinulle alastonkuvia.

It is ALWAYS wrong if someone asks or forces you to watch videos or pictures of people who are having sex. Or if anyone online asks or forces you to send images of yourself naked. Nobody is allowed to send you pictures of themselves naked either.

Sinua ei rangaista, jos joku tekee sinulle jotain pahaa. Se ei ole sinun syysi!

You will not be punished, if someone has done something bad to you. It is not your fault!

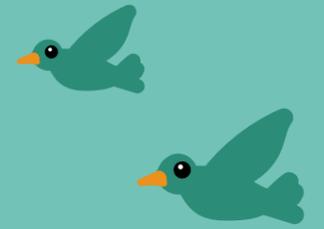
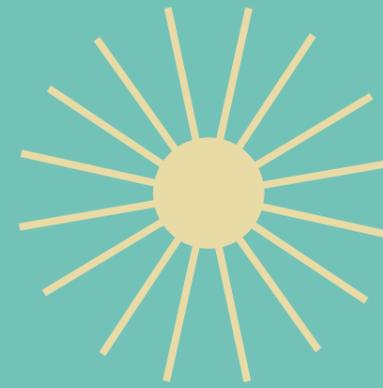
On myös ok kertoa ammattilaiselle asiasta, joka tapahtui jo vuosia sitten. Vaikka siitä on kulunut paljon aikaa, voit silti saada apua.

It is also okay to go tell a professional about an incident that happened years ago. Even if it's been a long time, you can get help.

Kun haluan jutella...

When I want to talk to someone...

MITÄ MINÄ SANOISIN?
WHAT SHOULD I SAY?

...

Hei, mitä kuuluu?
Kiva nähdä sinua taas!

Hey, how are you?
Nice to see you again!

Haluaisitko kuulla
yhdestä oudosta jutusta,
joka minulle tapahtui
yhtenä päivänä?

Do you want to hear about
something weird that
happened to me
one day?

Minulle kävi yksi juttu
netissä, jota jäin
miettimään...

Something happened to me
online and I've been
thinking about it...

Voi kertoa myös
viestillä, puhelimessa,
chat-palvelussa
nimettömästi...

You can also tell someone
with a message, on a call,
in an anonymous
chat service...

Aikuinen kirjoittaa tähän
nettisivun/puhelinnumeron,
johon voit halutessasi
ottaa yhteyttä:
An adult writes a webpage/
phone number here that
you can contact if you want:

Haluaisin puhua
sinulle, voitko soittaa
tulkille?

I want to talk to you,
can you call the
interpreter?

Yksi ihminen vähän
pelottaa minua ja en tiedä,
mitä minun pitäisi tehdä.
Voitko sinä auttaa minua?

One person is making me a
bit scared and I don't know
what to do. Could you
help me?

Haluaisin kertoa sinulle
yhdessä jutun, mutta
minua jännittää sen
kertominen...

I would like to tell you
something, but I am a
bit scared to tell it...

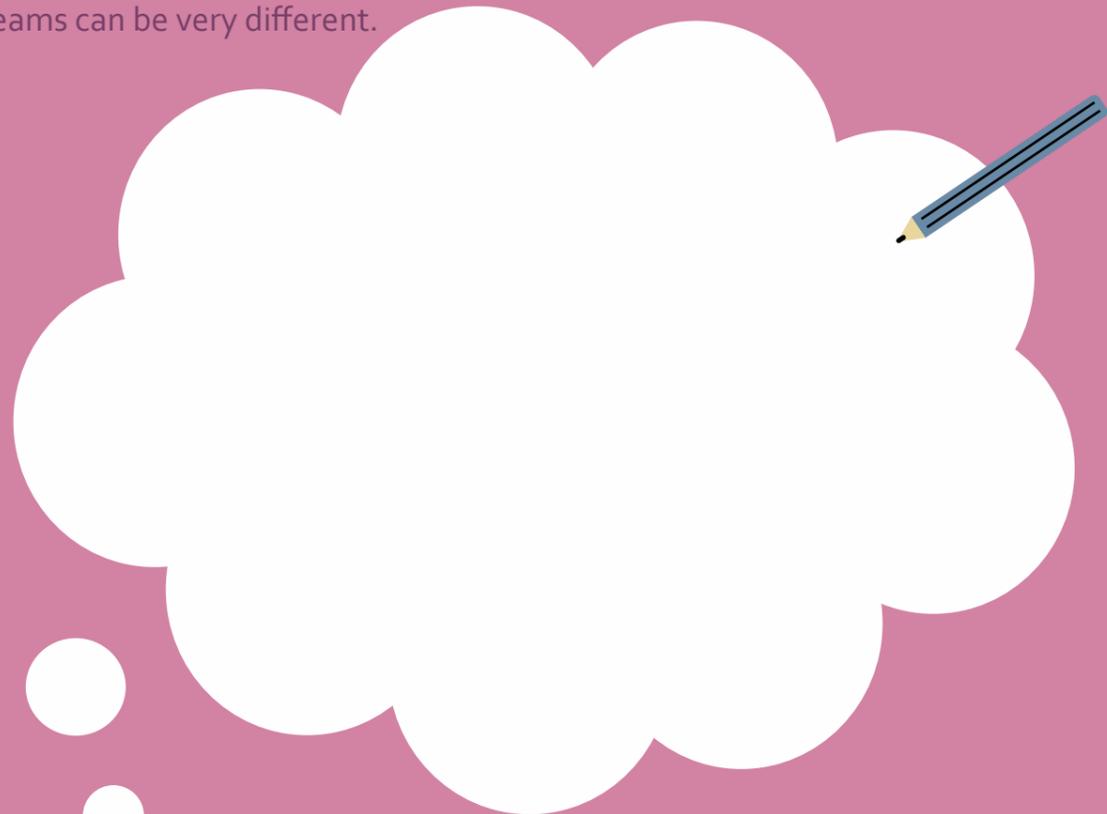
Unelmoin... I dream of...

Kaikilla lapsilla saa olla unelmia.
Ne voivat olla todella erilaisia.

All children are allowed to dream.
The dreams can be very different.

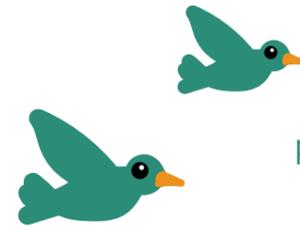
Mistä minä unelmoin?
Mitä toivon tulevaisuudessa?

What do I dream about?
What do I wish would happen
in the future?

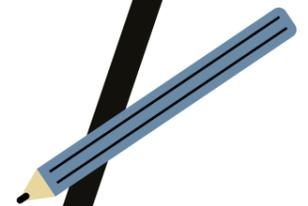
Miten aikuiset ja
ammattilaiset voivat auttaa
sinua saavuttamaan
unelmasi?

How can adults and
professionals help you
realise your dreams?

Mitä vahvuuksia
sinulla on?

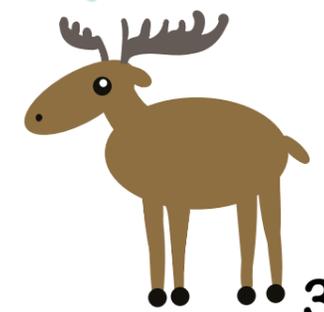
What are your
strengths?

Mitkä asiat vievät sinua
kohti unelmaasi?
What could get you
closer to your dream?

Mikä olisi ensiaskel kohti unelmaasi?
What could be the first step towards your dream?

Kiitos!
Thank you!

Vau, tosi kiva että olet lukenut ja tehnyt tämän vihon loppuun asti. Olet rohkea. Toivomme sinulle kaikkea hyvää! Tule joskus juttelemaan meille!

Wow, so nice that you have read this book and done the exercises. You are very brave. We hope all the best for you! Come to talk with us sometime!

Mitä minulle jäi mieleen?
Mikä minusta oli tärkeää? Mitä minä opin?

What things stuck in my mind?
What was important to me? What did I learn?

